

МОТИВИ

Периодът на ранното детство (1-3 години) е период на интензивно физическо и нервно-психично развитие на детския организъм. Именно в тази възраст се утвърждават две основни прояви-придвижването и изправеното положение и говорът. Този период се характеризира с интензивно развитие на емоциите и свързването с околната среда. Нервно-психичното развитие е сложен и продължителен процес, започващ още от първите дни след раждането и продължаващ през цялото детство. Този период е най-интензивен през първите три години от живота на детето, които са решаващи за развитието на неговата психика, за формирането на неговата индивидуалност. Едни от предпоставките за благоприятното развитие на нервно-психичното развитие са стимулиращото въздействие на околната среда (предметна и социална) и високото качество на възпитателното въздействие.

Един от приоритетите на правителството на България са инвестициите в областта на детското здраве и образованието и то още от най-ранна възраст с ясното съзнание и убеденост, че ранното детско развитие е инвестиция в икономиката и благосъстоянието на нацията и е свързано с принципите за устойчиво развитие.

Бъдещето на Европа ще се основава на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж. Опазване здравето на подрастващите и подобряването на качеството и на ефективността на образователните системи е от съществено значение и за трите измерения на растеж. В този контекст образованието и грижите (здравни и социални) в ранна детска възраст (ОГРДВ) са най-важната основа за успешното учене през целия живот, за социалната интеграция, личното развитие и за шансовете за намиране на работа в бъдеще. Като допълват централната роля на семейството грижите в ранна детска възраст и образованието оказват дълбоко и дълготрайно въздействие, което не може да бъде постигнато чрез предприети в по-късен етап мерки. Най-ранните преживявания на децата формират основата за всеки по-нататъшен досег с образованието. Ако в ранна възраст се положат здрави основи, обучението на по-късен етап е по-ефективно и е по-вероятно то да продължи през целия живот, като се намалява рискът от преждевременно напускане на училище, увеличава се равнопоставеността, що се отнася до учебните резултати, и се намалява цената, която обществото плаща под формата на изгубен талант и на публични разходи за социалната система, за системата на здравеопазването и дори за правосъдната система.

Образованието и грижите в ранна детска възраст подпомагат децата не само по отношение на по-нататъшното им образование, но също и по отношение на тяхната социална интеграция, като генерират благосъстояние и подобряват шансовете им за намиране на работа в бъдеще.

С приемането на Наредба за стандартите за ранно детско развитие се предприема една от първите крачки към повишаване на качеството на ОГРДВ. Стандартите за ранно детско развитие осигуряват и прехода към предучилищно образование, като са направени съдържателни връзки между областите на развитие и образователните направления и ядра към тях в предучилищното образование.

Основната цел на стандартите за ранно детско развитие е да се повиши качеството на грижата и да се осигури стимулираща среда за всички деца. Стандартите са описание на способности и възрастовия период на появата им, в зависимост от индивидуалните възможности и опита на детето в процеса на неговото физическо, познавателно, социално,

емоционално и езиково развитие, които се проявяват в многообразие от компетентности, знания и действия.

В стандартите е заложена идеята за относителната универсалност в закономерностите на детското развитие, като едновременно с това се отчитат индивидуалните различия между децата. Децата растат в различна среда, затова изпитват различни влияния от страна на традициите и моделите на социокултурното наследство, които са основа за разнообразието и спецификата на взаимодействието със социалното обкръжение.

Приложенията към наредбата, съдържат резултатите от многогодишния труд на екип от експерти, с научен и практичен труд в сферата на педиатричната и педагогическата практика, провели редица проучвания и съдържат показатели за развитие, възпитание и образование на децата в ранна детска възраст.

Министерство на здравеопазването и Министерство на образованието и науката изказват своята благодарност към екипа на „УНИЦЕФ България“, проф. д-р Любослава Пенева, „Софийски университет „Св. Климент Охридски“, доц. Д-р Мария Трифонова, „Българска академия на науките“ и проф. д-р Пенка Периновска, национален консултант по педиатрия, с чиято помощ бяха създадени приложенията на наредбата.

Предложеният проект на акт няма да окаже пряко и/или косвено въздействие върху държавния бюджет.

С проекта на наредба не се въвеждат разпоредби от европейското право.